

іншими адвокатами, особами, які виявили бажання стати адвокатами та адвокатами іноземної держави.

До певної міри організація будь-якої системи вимагає наявності влади. Тому й у внутрішній організації адвокатури діє влада підкорена тільки загальній волі, що виражається у рішеннях більшості адвокатів. Цим адвокатура відрізняється від інших закладів на чолі яких стоїть особа або особи, котрі керують членами своєю особистою владою. У внутрішній організації адвокатури воля окремих членів не зникає й не обмежується через особисту волю керівника [4, с. 132].

Дотримуючись таких поглядів можна зробити висновок, що основою адвокатського самоврядування є влада, яка була передана адвокатській спільноті від держави та нею забезпечується. Саме тому справедливою буде теза про подальшу наукову розробку теоретичних проблем адвокатського самоврядування у напрямку обмеження такої влади із сторони можливості впливу органів управління на діяльність підвладних суб'єктів – адвокатів, та захисту адвокатської влади від втручання держави у її автономність.

Таким чином, можна запропонувати власне визначення адвокатського самоврядування яке за змістом є здійсненням адвокатської влади у формі функціонування органів адвокатського самоврядування. Лише за змістом адвокатське самоврядування може бути сформульоване як право адвокатської спільноти самостійно вирішувати внутрішні питання.

Список використаних джерел:

1. Дудин В. Контроль без качества. // Юридическая практика. № 46 (829), 12.11.2013. – 36 с.
2. Батанов А. Самоврядування // Юридична енциклопедія – Т. 5 – Київ., 2008 – 418 с.
3. Камінська Н.В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз: навч. посіб. // К.:КНТ. 2010. – 232 с.
4. Андрєєвський В.В. Зовнішня та внутрішня організація адвокатури // Часопис Київського університету права: український науково-теоретичний часопис / Київський ун-т права НАНУ, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ. – Київ, 2007. – № 2. – С. 130-135

Єфіменко Д.К.

*кандидат юридичних наук, старший радник юстиції,
заступник прокурора Миколаївської області*

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ КООРДИНАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВОПОРЯДКУ

Одним із пріоритетних завдань кожної сучасної держави є формування власного правопорядку. Слід погодитися з О. Ф. Скакун, яка наголошує на тому, що законність і правопорядок – обов'язкові результативні елементи правової системи, без яких вона не в змозі ефективно функціонувати [1, с. 239]. Безпосередньо правопорядок – частина системи суспільних відносин, що врегульовані нормами права і перебувають під захистом закону та охороняються державою [1, с. 239]. Дослідниця зазначає, що він встановлюється в результаті додержання режиму законності в суспільстві. Якщо законність – це принцип, метод діяльності, режим дій і відносин, то правопорядок є їх результатом. Правопорядок – стан (режим) правової упорядкованості (урегульованості і

погодженості) системи суспільних відносин, що складається в умовах реалізації законності [1, с. 239]. М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, О. В. Петришина та інші вважають, що правовий порядок – це стан упорядкованості, урегульованості, організованості суспільних відносин, який утворюється, існує і функціонує внаслідок фактичної реалізації правових норм відповідно до принципу законності. Основою правопорядку є право, умовою його виникнення та функціонування – режим законності [2, с. 392]. На законодавчому рівні у загальному вигляді основи правового порядку України закріплені у Конституції, де у статті 19 чітко записано, що він, тобто правовий порядок, у нашій державі ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [3].

З метою забезпечення правопорядку держава реалізує цілу низку заходів і засобів. Одне з провідних місць серед них займає координація правоохоронної діяльності, адже: по-перше, саме правоохоронна система виконує лівову частку роботи щодо підтримки режиму законності та стану правопорядку у державі; а по-друге, правоохоронний механізм держави складна, розгалужена, багатоаспектна та багатосуб'єктна система, цілісність організації, злагодженість та результативність функціонування якої значним чином залежить від ефективності координації правоохоронної діяльності.

Отже, координація правоохоронної діяльності є різновидом юридичної діяльності, тобто опосередкованої правом трудової, управлінської, державно-владної діяльності компетентних органів, яка націлена на виконання суспільних завдань і функцій (створення законів, здійснення правосуддя, конкретизацію права тощо) і задоволення тим самим як загальносоціальних, групових, так і індивідуальних потреб і інтересів [4, с. 31]. І як будь-який інший різновид діяльності взагалі та юридичної зокрема, вона має своє сутнісне призначення, що, як правило, визначається цілями та завданням її здійснення. Адже саме вони, цілі та завдання, характеризують те, чому та для чого вчиняються певні дії, зокрема координаційні дії по відношенню до суб'єктів, що виконують правоохоронну діяльність.

У юридичній та управлінській літературі пропонується ряд підходів до розуміння сутності координації взагалі та правоохоронної діяльності зокрема. Так, скажімо, В. Т. Маляренко вважає, що координація правоохоронної діяльності – це одна з управлінських функцій, що об'єднує й систематизує зусилля правоохоронних органів для досягнення загальної соціально бажаної мети [5]. Правник відзначає, що координацію діяльності правоохоронних та інших державних і недержавних органів по боротьбі зі злочинністю в структурно-функціональному й функціонально-рольовому значенні можна визначити як спеціальну систему теоретико-методологічних і праксеологічних засад інтерпретації методів і методик упорядкування та взаємоузгодження організаційно-управлінської діяльності правоохоронних та інших державних і недержавних органів і організацій з метою створення ефективною організаційно-управлінської та правової системи перманентного контролю за криміногенними процесами в суспільстві та превентивної протидії злочинності [5].

Є. В. Кубко пише, що координація є функцією соціального управління, яка полягає в узгодженні, впорядкуванні різних частин системи управління. Координація у державному управлінні – одна з основних управлінських функцій, зміст якої полягає у забезпеченні впорядкування взаємозв'язків і взаємодій між

учасниками процесу державного управління з метою узгодження дій та об'єднання зусиль на вирішення загальних завдань [6, с. 345].

На думку Я. О. Ліховіцького координацію в широкому розумінні можна визначити як об'єктивну потребу в узгодженості й взаємозалежності, яка є неодмінною умовою успішної життєдіяльності будь-якого суспільства й діяльності його владних і управлінських структур [7, с. 595].

Щодо безпосередньо координації дій правоохоронних органів, то їх головною метою Я. О. Ліховіцький називає підвищення ефективності боротьби зі злочинністю. Для правоохоронних органів боротьба зі злочинністю означає, насамперед, вплив на злочинне середовище шляхом виявлення і припинення всіх фактів злочинів, викриття винних, притягнення їх до відповідальності, тобто застосування закону до кожного випадку злочинної поведінки [7, с. 597].

З точки зору, яку висловлює В. Т. Білоус, сутність координації полягає в об'єднанні зусиль правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю, насамперед організованою, в запобіганні їй, в узгодженні дій, додержанні законодавства, зокрема процесуального. Далі дослідник відзначає, що правовою базою організації взаємодії є: конституційні вимоги щодо захисту прав людини і громадянина; кримінально-процесуальне законодавство, що встановлює єдині завдання перед слідчими органами та органами дізнання уповноважених міністерств і відомств стосовно виявлення, розкриття, запобігання злочинам, провадження у кримінальних справах та розшуку винних осіб; галузеві акти законодавства, які встановлюють функції та повноваження відповідних правоохоронних органів щодо організації взаємодії; функціональні (спеціальні) акти законодавства; укази, розпорядження Президента України та постанови Уряду з питань боротьби зі злочинністю та правоохоронної діяльності; державні програми боротьби зі злочинністю; міжнародні договори України з питань взаємодії у сфері боротьби зі злочинністю; відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти (накази, інструкції); акти Генеральної прокуратури України з питань організації взаємодії слідчих підрозділів, які мають міжгалузевий характер [8, с. 47].

Колектив авторів підручника з прокурорського нагляду, зокрема В. Т. Нор, Я. О. Береський, І. І. Когутич, З. Д. Котикта ін., вважають, що сутність координації правоохоронних органів полягає у тому, що вона: 1) забезпечує узгодженість дій всіх елементів правоохоронної системи; 2) виступає необхідним інструментом поєднання їх зусиль у вирішенні завдань боротьби зі злочинністю; 3) створює умови компетентним органам, що входять до правоохоронної системи, для доповнення й багаторазового підсилення ефекту своїх дій за рахунок використання результатів діяльності координованих суб'єктів боротьби зі злочинністю; 4) сприяє переборенню відособленості дій окремих правоохоронних підсистем; 5) перетворює діяльність кожної із цих підсистем в органічно взаємозв'язані складові частини єдиної правоохоронної діяльності, досягаючи на цій основі запрограмованого (синергетичного) ефекту кінцевих результатів функціонування правоохоронної системи, який значно перевищує ефект, котрий був можливий за звичайного, простого додавання результатів їх роботи поодиноці [9].

Враховуючи вищевикладене, можемо констатувати, що координація, в тому числі координація правоохоронної діяльності, хоча і є самостійним функціональним напрямком державного управління, втім вона виступає, швидше, як допоміжний різновид державно-управлінської діяльності, який

